

Slovenska Matica.

67. odborova seja „Matice Slovenske“

dné 21. marcija.

Navzočih 17 odbornikov, med njimi dva unana (gg. Svetec in Kersnik); predseduje g. Grasselli.

Zapisnik 66. odborove seje se potrdi.

„Smithsonian Institution“, društvo v Washingtonu, s kojim Matica zamenjuje svoje knjige, pošilja publikacije 1884. leta in potrdilo, da je prejelo lanske matičine knjige.

Puljska čitalnica se zahvaljuje za darovane jej matičine knjige.

Knjigotržec g. Bamberg vrača Matici večje število neprodanih knjig iz njene zaloge.

Predsedništvo jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti naznanja Matici, da je shod jugoslovanskih književnikov prepovedan.

Slovanskemu podpornemu društvu v Trstu sklense na prošnjo njegovo darovati nekaj iztisov društvenih knjig.

Poročilo tajnikovo ob odborovem delovanju v dobi od 19. rednega velicega zbora odobri se z nekaterimi neznatnimi dostavki, oziroma popravki.

Razpisana tajnikova služba oddá se dosedanjemu začasnemu tajniku v zmyslu društvenih pravil na tri leta proti pismeni pogodbi in trimesečni obojestranski odpovedi.

Odobri se društvena bilanca in dodani jej statistični prilogi. Gosp. poročevalcu izreče se od strani odbora za obili požrtvovalni trud soglasna zahvala.

Gospodarski odsek se pooblasti, da v dogoru s tajnikom preskrbi oddajo natiska društvenih knjig za leto 1885. proti pogojem, o kojih se je odbor uže v svoji 66. seji dogovoril.

Politične stvari.

Bismarko - malikovanje med avstrijskimi Nemci.

Vsaj je znano, da velikonemški Schönerer skoraj nobene prilike ni zgrešil, ko je imel v „komersu“ vseučiliščnikov zbrane krog sebe mlade, vročokrvne nemške dijake, da bi ne bil nazdravljaj velikemu nemškemu kancelarju, dostikrat naznanjal je take napitnice tudi brzojavno knezu Bismarku.

Tako malikovanje kneza Bismarka nahajamo tu in tam v govorih levičarjev državnega zbora, v nemškem delu Česke, na Štajarskem in Koroškem.

Za unanjo znamenje tega malikovanja zbrali so si malikovalci kancelarjevi plavico, cvetico, katera se najbolj pogosto nahaja med ržjo. Take cvetice delile so se pri shodih somišljencev in celó nježnemu spolu so se podajale plavice, ki so potem na prsih nosile v javnosti, prav tako, kakor so svoj čas nosili in še nosijo marjetice laški irredentovci.

Ne pride nam na misel tajiti zaslug, katere ima Bismark za ustanovitev nemškega cesarstva. Ako pa ne spustimo iz svojega spomina leta 1866., ako se spominjamo velikonemškega vojnega klica „Deutsch bis zur Adria!“ (Nemška do morja Jadranskega), če dalje ne preziramo nenasitljivosti Nemške, in pa silovitosti značaja kancelarjevega, ki si ven in ven prizadeva, kot prvi korak k ožji zvezi z Avstrijo doseči zvezo

gospodarsko, in ker še te ni mogel doseči, skuša po eni strani z visoko carino, po drugi strani pa z juga gori od Trsta si z najnedolžnejšim obrazom pripravljati pot, in ob poti postaje za svoje ljudi za svojo trgovino in za svoje izdelke. Ako si vsemu temu nasproti ogledamo malikovanje Bismarka v državi avstrijski, tedaj se prav živo spominjamo, kako se je pred letom 1859., oziroma leta 1866. malikovalo Cavourja in Macinija v onih laških deželah, katere so do onih let bile pri naši državi. Tudi takrat je ona znamenja videl in prav sodil ves drug svet, samo oni krogi ne, katerim bi to morala biti prva dolžnost.

Tudi sedaj se ponavljajo enake prikazni, zlasti v onih krogih, v katerih se shaja in se ima izobraževati cvet nemške mladine, na vseučiliščih. Spominjamo se tukaj marsikatero dogodbe na Dunaji, v Pragi, v Gradcu, živo se spominjamo, kako so se pri takih prilikah vedli nekateri nemški profesorji, enako se spominjamo shoda nemških učiteljev vlani v Tropavi in vrh tega še silovitega prizadevanja nepolitičnega društva „Deutscher Schulverein“ po vseh slovanskih deželah naše državne polovice. Če pogledamo vse te prikazni, zbrane v eno sliko in si v zvezi s to sliko ogledamo Bismarko-malikovanja, potem še le moremopolitičen pomen tega malikovanja prav ceniti.

Kranjska dežela je sedaj še precej prosta ostala te kuge, vsaj javnost ni zvedela o nji družega, kakor o nekkih plavicah, s katerimi so se enkrat našemile neke ljubljanske frajlice, katerim bi se bila preta v roki veliko boljši prilegala.

Zanimivo je to malikovanje posebno sedaj, ko dne 1. aprila Bismark spolni svoje 70. leto. Ni se čuditi, da se v nemškem cesarstvu njegovi pristaši zbirajo in pripravljajo slaviti ga pri njegovi sedemdesetletnici; zanimivo pa je, da so celó tam vsa katoliška stranka v državnem zboru najmočneje zastopana stranka pod vodstvom Windhorsta nikakor ne vdeleži onega malikovanja, ravno tako se pri tem vprašanju vede sploh velika večina vsega državnega zbora, in vsi oni nemški državljani, ki stojé za to večino državnega zbora.

Pri nas pa, v oni avstrijski državi, katero je leta 1866. popolnem odrinil in ob veljavo spravil v deželah prejšnje nemške zveze, ki nam je v zvezi z Viktor Emanuelom vzel še tudi beneško kraljestvo, pri nas pa, kjer imamo še v živem spominu dneve bitke pri Kraljevem Gradcu, pri nas bodo „tako rekoč“ Avstrijci na Dunaji, v Gradcu in celó v bližnjem nam Celovcu slavili 70letnico ravno onega Bismarka.

Prav zanimivo in podučljivo je, kar o tej zadevi piše v Berlinu izhajoč list „Germania“, glasilo katoliških nemških državljanov. Ta list piše: „Tudi Avstrijska pripravlja se za vdeležbo dne 1. aprila. Vsaj se ima vendar zahvaliti knezu Bismarku od leta 1866. sem ne le za spoznanje same sebe, za grofa Beusta, za naskok na konkordat, za zakonsko postavbo, za razsvitljava, ampak tudi za mnogo družega sadu z Kraljevega Gradca, Skalica in Sadove itd. Prav zanimivo je, da je ravno zelena Štajarska prva dostojno izrazila svoje avstrijsko navdušenje za Bismarka, da bo mogla 1. dan aprila primerno praznovati. V rajskem mestu Gradcu poprijel se je dne 20. februarija odbor nemškega društva „Deutscher Verein“ nabiranja „Otonovih mark“ pojedinih ali dvojnatih, da bi, kakor se je dr. Starkel izrazil, „ne morebiti nameravali politično izjavo, temveč da izrazijo narodno navdušenje (Avstrijske po letu 1866.) za največjega nemškega državnika sedanjosti“ — — Velik mož, piše „Germanija“ dalje, gotovo ne more več zahtevati, kakor da mu celó najna-